

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

studentka: Radka Mazancová, UK FHS, Praha

oponentka: PhDr. Iva Maruščáková, Ústav leteckého zdravotnictví, Praha

název: **Analýza prožitku plynutí u aktivních letců**

Celkové hodnocení úrovně vypracování bakalářské práce: výborně

Bakalářskou práci hodnotím výše uvedeným klasifikačním stupněm a doporučuji k obhajobě.

Hodnocení bakalářské práce dosahuje následující úrovně:

	Kritéria hodnocení bakalářské práce	Hodnocení
1.	Splnění cíle a vhodnost struktury obsahu bakalářské práce z hlediska zadaného tématu (splnění zadání).	1
2.	Teoretická úroveň a využití dostupné literatury v bakalářské práci.	1
3.	Formální náležitosti a úprava obsahu bakalářské práce	2
4.	Rozsah aplikovaných vědomostí a znalostí, úroveň metodologického zpracování a závěrů práce.	1
	Výsledné hodnocení	výborně

Návrh otázek k obhajobě

V práci je zmiňováno propojení s teorií A.H. Maslowa, dále s koncepty C. Rogerse a V.E. Frankla. Oproti nim je zmiňováno pojetí Seligmana. Která z těchto teorií podle studentky konceptu flow nejlépe u letců odpovídá?
Která psychická charakteristika/y, potřebná pro vznik prožitku flow, je podle studentky přítomna u právě u pilotů?
Podle definice flow je jedním z aspektů i to, že „lidé mají kontrolu nad tím, co dělají“. Autorka v této souvislosti uvádí, že „lidé mají během prožitku plynutí „schopnost minimalizovat nebezpečí“, což je pro reálný letecký provoz samozřejmě velmi důležité. Mohla by k tomu uvést autorka více?
Zajímavé jsou tipy na to, jak zlepšit prožitek flow v jakékoli aktivitě – nepřemýšlela autorka o využití či propojení s přípravou pilotů?
Jaká je další oblast, která by studentku v této souvislosti zajímala?

Studentka předkládá bakalářskou práci s názvem Analýza prožitku plynutí u aktivních letců, celkem práce obsahuje úctyhodných 87 stran.

V prvních třech kapitolách popisuje koncept plynutí, který podle mého názoru vcelku dobře zasazuje do obecného rámce – např. propojení s teorií A.H. Maslowa nebo pojetím Seligmana. Uvedení je zpracováno podle mého názoru v rozsahu, který záměru dobře odpovídá, a to i přes nedostatek dostupné literatury.

Ve čtvrté kapitole se autorka věnuje charakteristice profese pilotů a vztahem ke konceptu flow. Profesi jako takovou vymezuje poměrně přesně, zejména díky vlastní zkušenosti daného prostředí; ta jí také umožňuje hledat potřebné souvislosti. Dovolím si nicméně upozornit na některá přílišná zobecnění některých charakteristik. Podle vlastní zkušenosti mohu říci, že např. ne všichni piloti touží v dětství létat na stíhačkách nebo spatřují v profesi „příležitost k uspokojení potřeb ostatních“, jak je uvedeno v práci. Na druhou stranu jsou zde uvedeny charakteristiky, kterými autorka poměrně precizně vystihuje důvody pro předpoklad častého prožitku flow u pilotů. Jedná se např. o jasné definice úkolů a vysokou pravděpodobnost jejich úspěšného završení, vysokou mírou zodpovědnosti, schopnost soustředění, náročnost na rozhodovací procesy v případech nutnosti nestandardních rozhodnutí. Celkově je tato pasáž zajímavě zpracovaná a díky propojení teoretických poznatků týkajících se flow a letecké oblasti podle mého názoru velmi přínosná – tento koncept nebyl v souvislosti s leteckou populací dosud zkoumán.

Další kapitola je věnovaná psychologickým požadavkům na piloty. Zde hodnotím kladně důraz na psychosociální faktory, které jsou v současné době hodnoceny v letectví jako velmi důležité – zejména z hlediska fungování v nestandardních situacích, kdy je nutná spolupráce s ostatními členy posádky.

Praktická část je uvedena některými zajímavě postavenými výzkumnými otázkami, které se orientují nejen na zjištění přítomnosti či nepřítomnosti jevu u sledovaného vzorku, ale i otázkami umožňujícími praktický přesah – např. „Jaké jsou nejčastější důvody, nedochází-li k těmto prožitkům během letu?“. Autorka zvolila metodu dotazníku, který sama navrhla a upravila o zpětnou vazbu získanou z předvýzkumu.

Za zajímavé zjištění považuji velký podíl pilotů, kteří flow zažívají v zaměstnání a kteří jej zároveň považují za důležitý obecně. Cennou je analýza věnovaná faktorům, které flow snižují – únava, stres a vztahy na pracovišti. Zde se nabízí velké pole působnosti pro opatření pro reálný provoz vyplývající z těchto zjištění a zde bych také spatřovala největší přínos této bakalářské práce. Zajímavé je také naznačený trend snižování přítomnosti faktoru neuroticismu (ve smyslu jak jej definoval Eysenck) s přibývajícím praxí a u skupiny pilotů, kteří zažívají flow, ačkoliv toto nebylo statisticky prokázáno.

Práci lze celkově vytknout jen drobné formální nedostatky (např. autor Drapela je uveden jako Drápela apod.), někdy poněkud esejistický sloh („zapomínáme na trápení“) a snad i přílišný rozsah. Tyto

nedostatky a připomínky, které uvádím ke kapitole čtvrté, jsou spíše zpětnou vazbou pro případné další pokračování na tomto tématu a nemají vliv na celkový dojem z práce. Ten je z mého pohledu velmi pozitivní, studentce se podařilo zajímavě zpracovat u nás nové téma a úspěšně jej propojit s oblastí, která je jí blízká svou vlastní osobní zkušeností. Skutečností, kterou velmi oceňuji, je možnost případné aplikace zjištěných poznatků, kterou se autorce podařilo definovat a tipy pro další pokračování studie na téma flow.

Z těchto důvodů tuto bakalářskou práci doporučuji velmi ráda k obhajobě s klasifikačním stupněm výborně a doufám, že autorka bude s tímto tématem dále pracovat.

V Praze 27.8. 2009

PhDr. et Bc. Iva Maruščáková